

AYT

DERS ANALİZ SINAVI 08

COĞRAFYA

Adı :

Soyadı :

Numara :

Sınıf :

Doğru :

Yanlış :

Net :

BU SINAVDA YER ALAN KONULAR

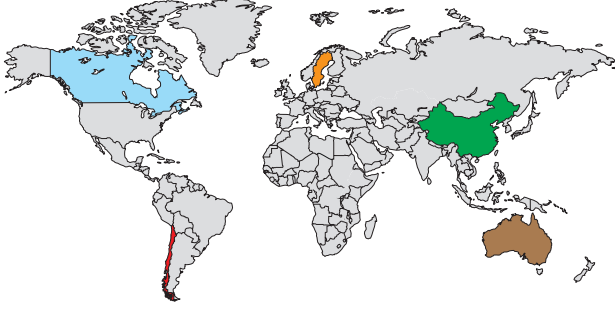
Doğal Sistemler

- » Ekosistemlerin Özellikleri ve İşleyişi
- » Ekstrem Doğa Olayları
- » Küresel İklim Değişimi

AÇIKLAMALAR

- » Bu kitapçıkta sadece AYT Coğrafya'nın ilgili konuları bulunmaktadır.
- » Toplam soru sayısı 25'tir.
- » Bu sınav için önerilen süre 40 dakikadır.

1. Aşağıdaki haritada bazı ülkeler renklendirilerek gösterilmiştir.

Hangi renk ile gösterilen ülkede, insan faaliyetlerinin biyoçeşitliliğe olan olumsuz etkilerinin daha fazla olması beklenir?

- A) B) C) D) E)

2. Ekosistemlerin kendilerine has unsurları vardır.

Buna göre,

- I. mercan resifleri,
- II. nilüfer, su kamışı vb bitkiler,
- III. bitkisel ve hayvansal planktonlar

gibi unsurlarından hangilerinin yalnızca tuzlu su ekosistemlerinde görüldüğü söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

3. I. Bazı bakteriler, atmosferde bulunan azotu doğrudan kullanabilirken canlıların önemli bir kısmı da nitrata dönüşmesi sonucu kullanabilmektedir.
II. Kullanılabilir azotun en önemli kaynağı, biyosferdeki canlı veya ölü organik maddelerdir.
III. Bitkiler, kullanılabilir hâle gelen atmosferik azotu (nitrat) sadece kimyasal gübreler vasıtasıyla kullanırlar.

Yukarıdakilerden hangileri azot döngüsü için söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

4. Biyom, benzer iklim koşullarının ve benzer canlı türü çeşitliliğinin bir arada bulunduğu coğrafi bölgelere verilen bir Biyocoğrafya terimidir.

Yukarıdaki haritada gösterilen alanların hangisinde diğerlerinden farklı bir biyom olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

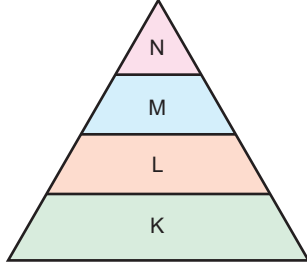
5. Herhangi bir bölgedeki biyoçeşitlilik, oranın yeterli derecede sıcaklık, nem ve besin miktarına sahip olmasına bağlıdır. Canlılar için bu öğelere ulaşımın derecesi biyoçeşitlilik üzerinde etkilidir.

Buna göre aşağıda verilen yerlerden hangisinde biyoçeşitliliğin en az olması beklenir?

- A) Amazon Havzası
B) Endonezya Adaları
C) Batı Avustralya
D) Malay Yarımadası
E) Kongo Havzası

6. Besin zincirindeki canlıların üreticiden tüketiciye doğru dikey olarak dizilmesiyle besin piramidi oluşur. Bu besin piramidinde aşağıdan yukarıya doğru gidildikçe toplam biyokütle, birey sayısı azalır ve besin piramidinin her basamağında enerjinin ancak %10'u bir üst basamağa aktarılabilir. Buna ekosistemde %10 kuralı denilmektedir.

Aşağıda bir besin zinciri şematize edilmiştir.

Buna göre,

- I. N canlısı M canlısından enerjinin %10'unu alabilmiştir.
- II. Birey sayısı en az N'dedir.
- III. En fazla biyokütle K canlısı sahiptir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

7. Mercanların oluşturduğu resifler, biyoçeşitlilik bakımından oldukça zengin bölgelerdir.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Açık denizlerde oluşmuş olmaları
B) Kıyıya çok yakın olmaları
C) Mercanların yaşam sürelerinin uzun olması
D) Sığ özellikte olmaları
E) Önemli bir besin kaynağı ve barınma alanları olmaları

8. 168 ülke arasında imzalanan sulak alanların korunması ve sürdürülebilir korumayı amaçlayan sözleşme, Ramsar adı ile anılmaktadır. 1994 tarihinde Türkiye de Ramsar Sözleşmesi'ne katılım göstermiştir. Bir sulak arazinin Ramsar alanı kapsamına girebilmesi için doğal oluşumlu ve nadir ekosistemlere sahip olması gerekir.

Buna göre aşağıda verilen yerlerden hangisinin Ramsar alanı kapsamına girmesi beklenmez?

- A) Nemrut Kaldera Gölü
B) Manyas Gölü
C) Hirfanlı Baraj Gölü
D) Sultan Sazlığı
E) Seyfe Gölü

9. • Atmosfere bırakılan metan ve karbondioksit oranının düşürülmesi için alternatif enerji kaynaklarına yönelinecek.
• Atmosfere salınan sera gazı miktarı %5'e çekilecek.
• Fazla yakıt tüketen ve fazla karbon üreten daha fazla vergi alınacaktır.
• Daha az enerji ile ısınma, daha az enerji tüketen araçlarla uzun yol alma, daha az enerji tüketen teknoloji sistemlerini endüstriye yerleştirme sağlanacak, ulaşımda, çöp depolamada çevrecilik temel ilke olacak.

Yukarıda verilen maddeler, çevre sorunlarına uluslararası çözüm arayışlarından hangisini kabul eden ülkelerin yerine getirmesi gereken sorumluluklardır?

- A) Kyoto Protokolü
B) Ramsar Sözleşmesi
C) Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi
D) Habitat Konferansı
E) Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi

10. Yeryüzünde canlıların yaşamasına olanak sağlayan doğal sistemler bir düzen içindedir. Bu düzene alışan canlıları küçük değişiklikler fazla etkilemez. Ancak nadiren de olsa bu düzen bozulup beklenmedik doğa olayları gelişebilir. Bu doğa olayları yerküre üzerindeki doğal yapıyı etkilediği gibi doğanın bir parçası olan insanların yaşamını ve faaliyetlerini de etkiler. Alışılmışın dışında olan ve nadiren görülen bu tür olaylar ekstrem doğa olayları (sıra dışı, doğadaki uç değerler) olarak tanımlanır.

Metinde açıklanan duruma;

- I. alize rüzgârlarının oluşması,
- II. şiddetli yağışların gerçekleşmesi,
- III. tropikal siklonların yaşanması,
- IV. taşların fiziksel yolla çözülmesi

olaylarından hangileri örnek olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

11. Aşağıdakilerden hangisi yeryüzünde biyoçeşitliliğin dağılışındaki insan etkisine örnek olarak gösterilebilir?
- A) Yamaç boyunca bitki ve hayvan türlerinin değişmesi
- B) Kurak iklim bölgelerinde kök sistemleri gelişmiş bitki türlerinin görülmesi
- C) Kuzey Yarımküre’de bulunan dağların güney yamaçlarında ışık isteği fazla olan bitki türlerinin daha yaygın olması
- D) Süveyş Kanalı’nın açılmasıyla denizler arasında canlı geçişlerinin olması
- E) Ekvatorial iklim bölgelerinde yağmur ormanlarının yayılım göstermesi

12. Mercan resifleri; tropikal bölgeler ile sıcak, temiz ve sığ sularda “mercan” adı verilen hayvanların ölmesi sonucu bunlara ait kalıntıların birikmesiyle oluşur. Mercanlar, deniz suyu sıcaklığının yıllık ortalama 23 - 25°C olduğu sığ denizlerde en uygun gelişimi gösterir. Tropikal denizlerin verimli kesimlerinde yaşayan mercan resifleri bu alanlarda yaşayan hayvanlar arasındaki sistematik ilişkiden hareketle bir ekosistemin oluşmasını sağlar.

Aşağıda verilen bölgelerden hangisinde bu oluşumların daha fazla olması beklenir?

- A) Bering Boğazı B) Kızıldeniz
C) Hudson Körfezi D) Alaska Körfezi
E) Karadeniz

13. I. Biyosferde iklim koşullarının aynı olarak yaşandığı, aynı bitki örtüsünün egemen olduğu ve benzer yaşam biçimleri gösteren hayvan topluluğunu barındıran geniş coğrafi alanlardır.
- II. Bir ekosistem veya tüm Dünya’da bulunan yaşam formlarının çeşitliliğidir.
- III. Canlıların refahlarını ve işleyişlerini sürdürmek için yeni durumlara veya ortamlara uyum sağlama sürecidir.

Yukarıda numaralandırılarak verilen ifadeler hangisinde doğru sıralanmıştır?

	I	II	III
A)	Adaptasyon	Habitat	Biyoçeşitlilik
B)	Adaptasyon	Biyom	Biyoçeşitlilik
C)	Biyoçeşitlilik	Habitat	Adaptasyon
D)	Habitat	Biyoçeşitlilik	Biyom
E)	Biyom	Biyoçeşitlilik	Adaptasyon

14. Yeterli sıcaklık ve yağış değerlerine sahip olan ülkeler biyoçeşitlilik bakımından zengin sayılmaktadır.

Buna göre;

- I. Endonezya,
- II. Kongo,
- III. Moğolistan,
- IV. İspanya

ülkelerinden hangilerinin bu bakımdan daha zengin olması beklenir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

15. Aşağıda bazı olaylar ve bunların hangi ekstrem kökenli olduklarıyla ilgili eşleştirme yapılmıştır.

I. Meteor düşmesi	Jeoloji kökenli ekstrem olaylar
II. Ekstrem sıcaklar	Hidrometeoroloji kökenli ekstrem olaylar
III. Tsunami	Meteoroloji kökenli ekstrem olaylar
IV. Kütüphane hareketleri	Jeomorfoloji kökenli ekstrem olaylar
V. Sel ve taşkınlar	Astronomi kökenli ekstrem olaylar

Bu eşleştirmelerden hangileri yanlıştır?

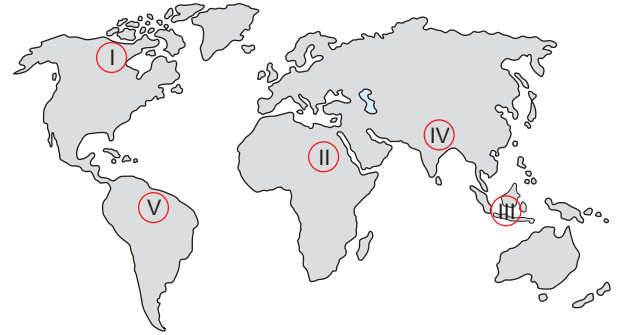
- A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

16. Küresel iklim değişiminin önemli etkilerinden birisi mevcut iklim kuşaklarının kaymasıdır. Bu durum, insanlar ve diğer tüm canlıların alıştıkları ortam şartlarının değişmesi anlamına gelmektedir. Yağış dağılışındaki değişim nedeniyle bazı bölgelerde yağış miktarlarında geçmişe göre azalmalar görülmeye başlanmıştır. Sıcaklık artışı ve yağış miktarlarında düşme olarak adlandırılan kuraklık çölleşme tehlikesini beraberinde getirmektedir.

Aşağıdakilerden hangi bu tür tehlikeleri önlemek için alınabilecek önlemlerden biri değildir?

- A) Bilimsel ölçütlere göre arazi kullanım planlarının yapılması
B) Çölleşme ile mücadelede yerel halkın sürece dâhil edilmesi
C) Kuraklığa bağlı gıda sıkıntısı yaşanmaması için otlak ve meraların yıl boyunca ve sürekli otlatılmaya açılması
D) Bölge şartlarına uygun tarım ürünlerinin tercih edilmesi
E) Aşırı ve yanlış sulamanın önüne geçilerek damla sulama gibi modern yöntemlerin tercih edilmesi

17. Küresel iklim değişiminin Dünya'nın farklı yerlerinde farklı etkileri olacaktır.

Dünya haritasında numaralarla verilen yerlerde bu değişimin sonucu olarak aşağıda verilen olaylardan hangisinin daha fazla etkili olacağı söylenemez?

- A) I numaralı yerde buzul erimesi
B) II numaralı yerde kuraklık
C) III numaralı yerde deniz seviyesinin yükselmesi
D) IV numaralı yerde sel ve taşkın
E) V numaralı yerde çığ

18. Aşağıda bazı biyom türleri ile ilgili bilgi kartları verilmiş ve bu bilgilerin hangi biyoma ait olduğu kısım noktalandırılarak boş bırakılmıştır.

Yıl boyu yeşil kalabilen uzun boylu ve geniş yapraklı ağaçlardan oluşan bu biyom, bitki çeşitliliği ve orman altı florası bakımından yeryüzünün en zengin ormanlarına sahiptir.

Kışların uzun ve soğuk, yazların kısa ve serin geçtiği sert karasal iklim bölgelerinde görülür. Tayga (boreal) ormanları bu biyom içerisinde yer almaktadır.

Her iki yarım kürede yaklaşık 10-20° enlemleri arasında Güney Amerika ve Afrika'nın orta kesimleri ile görülür. Bu biyom, uzun boylu ot toplulukları ile küçük gruplar halinde bulunan ağaçlardan oluşur.

Himalaya, And, Alp, Kayalık vb. dağların yüksek kesimlerinde görülür. Bu biyom; iğne yapraklı ormanlar, alpin çayırları ve bitki örtüsünden yoksun alanlardan oluşur.

Buna göre noktalandırılarak boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Tropikal Yağmur Ormanları Biyomu
- B) Ilıman Çayırlar Biyomu
- C) Dağ Biyomu
- D) İğne Yapraklı Orman Biyomu
- E) Savan Biyomu

19. I. Tarıma dayalı sanayi tesislerinin sayısının artırılması
II. Enerji üretiminde fosil yakıtlara öncelik verilmesi
III. Ağaçlandırma çalışmalarının yaygınlaştırılması
IV. Nesli tükenmekte olan hayvanların koruma altına alınması

Yukarıdaki beşerî faaliyetlerden hangileri, ekosistemdeki tür kayıplarını arttıran faktörler arasında gösterilemez?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

20.

Şiddetli yağışlar ve kar erimelerine bağlı olarak akarsular üzerinde taşkın olaylarının yaşandığı görülmektedir. Bu olaylar bazı yerlerde genellikle yaz mevsiminde görülmekte, sonuç olarak büyük can ve maddi kayıplar gerçekleşerek büyük afetlere dönüşebilmektedir.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen yerlerden hangisinde bu durum daha sık yaşanır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

21. Aşağıdakilerden hangisi oksijen döngüsü için söylenemez?

- A) Gece bitkiler havaya oksijen verir.
- B) Orman yangınları esnasında oksijen tüketilir.
- C) Oksijen, organik maddelerin oksidasyonunda gereklidir.
- D) Suyun fotolizi ile oksijen açığa çıkar.
- E) Canlılar solunum yaparken karbondioksit üretir, oksijen tüketirler.

22. Karbon ayak izi gündelik hayattaki faaliyetlerimiz ve tüketimlerimizle atmosfere yayılan karbondioksit gazı dahil tüm sera gazlarının (CO₂) ton eşdeğeri cinsinden miktarını ifade ediyor. Daha basit bir dille doğaya verdiğimiz tahribatın sayısal karşılığı da denebilir. Kişisel davranışların küresel iklim değişimine etkisini anlamada kullanılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bireysel karbon ayak izini düşürmek için yapılması gerekenler arasında yer almaz?

- A) Elektrik için rüzgâr enerjisi gibi yenilenebilir enerji kaynaklarını tercih etmek.
- B) Özel araç yerine toplu taşıma kullanmaya çalışmak.
- C) Ulaşımında hava yollarını daha çok kullanmak
- D) Fazla ambalajlanmış, plastik paketlerle kaplı ürünler satın almamak.
- E) Geri dönüşüm uygulamalarına katkı sağlamak

23. Okyanuslarda ve denizlerde dalgaların çarpışması sonucu patlayan su damlacıklarının içerisindeki tuz kristallerine aerosol adı verilir. Aerosoller atmosfere geçer.

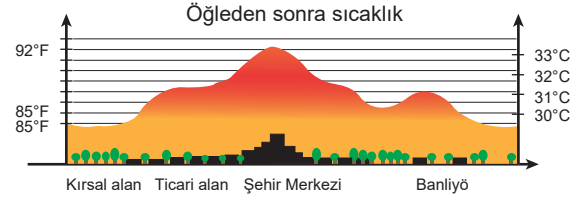
Bu maddelerin;

- I. yoğunlaşma olayının gerçekleşmesi,
- II. toprağın mineral bakımından zenginleşerek veriminin artması,
- III. atmosferik azotun canlıların kullanabileceği hâle dönüşmesi

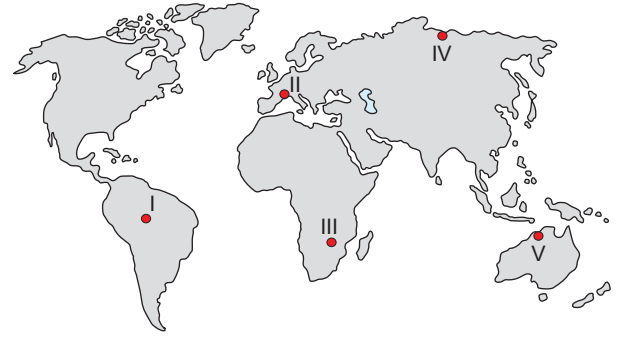
olaylarından hangileri üzerinde etkisi vardır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

24.

Sera gazları kadar güçlü bir etkisi olmamakla birlikte şehirleşme de küresel ısınmada rol oynar. Şehir ısı adası; bir şehrin, verilen grafikte de görüldüğü gibi çevresindeki kırsal alanlara göre daha sıcak olmasıdır. Şehirlerin beton ve asfalt yüzeylerle kaplı olması, bitki ve toprak örtüsünün zayıf olması, havadaki asılı taneciklerin (partikül) fazla olması şehirleri güneş enerjisinin daha çok soğurulduğu, sıcaklık ortalamalarının fazla olduğu ısı adalarına dönüştürmüştür. Bununla birlikte yerleşim planlarının rüzgârların geçişine ve hava dolaşımına izin vermemesi şehirlerin serinlemesini de engellemektedir.

Yukarıdaki dünya haritasında işaretlenen alanlardan hangisinde bu durumun yaşanma ihtimali daha fazladır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

25. Mersin kentindeki bitki türleri ile İtalya'nın Palermo kentindeki bitki türlerinin benzer olduğu söylenebilir.

Bu durum canlıların yeryüzüne dağılışı üzerinde etkili olan hangi faktör ile daha çok ilgilidir?

- A) İklim koşulları
- B) Yer şekli özellikleri
- C) Jeolojik yapı
- D) Toprak yapısı
- E) Beşeri faktörler

ÖĞRENCİ NO

0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9

YANITLAR

01	A	B	C	D	E
02	A	B	C	D	E
03	A	B	C	D	E
04	A	B	C	D	E
05	A	B	C	D	E
06	A	B	C	D	E
07	A	B	C	D	E
08	A	B	C	D	E
09	A	B	C	D	E
10	A	B	C	D	E
11	A	B	C	D	E
12	A	B	C	D	E
13	A	B	C	D	E
14	A	B	C	D	E
15	A	B	C	D	E
16	A	B	C	D	E
17	A	B	C	D	E
18	A	B	C	D	E
19	A	B	C	D	E
20	A	B	C	D	E
21	A	B	C	D	E
22	A	B	C	D	E
23	A	B	C	D	E
24	A	B	C	D	E
25	A	B	C	D	E
26	A	B	C	D	E
27	A	B	C	D	E
28	A	B	C	D	E
29	A	B	C	D	E
30	A	B	C	D	E

Adı : _____
Soyadı : _____

- Toplam soru sayısı 25'tir.
- Önerilen süre 40 dakikadır.
- **Tam Okul** uygulamasını **Google Play** ve **App Store**'dan indirebilirsiniz.
- Uygulama üzerinden optik formu okutarak sonuçları hızlı bir şekilde değerlendirebilirsiniz.

tam | okul

Adres: Fatih Sultan Mh. 2720 Sk. No: 4B High Life Office Etimesgut / ANKARA Tel: 444 0 407
Baskı Yeri: ERTEM BASIM Ltd.Sti./ANKARA Başkent Organize Sanayi Bölgesi 22. Cadde No: 6 Tel: (0312 640 16 23)
Faks: (0312) 640 16 24 Malıköy - Temelli - ANKARA

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde bandrol taşıması zorunlu değildir.